

401/222

התאחדות בולאי ישראל
הספרייה

PHILEXFRANCE 82
גליץ חזרן לתערוכת "פילקספרנס 82"
11-21.6.1982

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

* ב ה ת א ח ד ו ת *

חידון בולאי באגודת חיפה

ועד האגודה הביע רצונו לארגן חידון בולאי באחד מערבי הפגישה של חודש מאי או יוני. הדבר תלוי באם יהיה מספר מספיק של חברים המוכנים ורוצים להשתתף באופן פעיל בחידון. על המעוניינים להרשם אצל הח' נלי קטצ'ר, בהקדם.

השאלת קטלוגים

ועד האגודה דן בנושא השאלת הקטלוגים של שנת 1982. הוחלט כי השאלת קטלוג תהיה רק ל-4 ימים, ז.א. בסיום הפגישה של יום א' עד ליום ה' הקרוב שעה 17.00, וזה נגד פיקדון של -100 שקל. אי החזרת קטלוג בזמן שנקבע תגרור החרמת הפיקדון ובנוסף לכך חבר כזה לא יהיה זכאי לקבל יותר חומר מהספרייה.

פעולות בחודשים מאי - יוני 1982

ערב חליפין. ישיבת ועד האגודה	2.5.82
הרצאה על הנושא "יסודות הנומי-סמטיקה העתיקה והחדשה.	9.5.82
ערב חליפין.	16.5.82
הרצאה של הח' דידי יעקב "מס' חר בבולים והשלכותיו".	23.5.82
דיון על בנית אוסף תימטי	30.5.82
ערב חליפין. ישיבת ועד האגודה	6.6.82
הרצאה של הח' ויזנד משה על הנושא "מבצע אפוללו בבולים".	13.6.82
ערב חליפין.	20.6.82
הרצאה של הח' חרמון על רשמים מתערוכת בולים בפריז.	27.6.82

אנו משתתפים בצער חברנו דוד קמפף במות עליו אחיו וחברנו דוד אבידרור במות אמו. תנחומים למשפחת הר"לב על מות חברנו הר"לב.

בישיבת כינון מוסדות ההתאחדות לשנת 1982 הוחלט בעקבות בחירת ועד הפועל באסיפה הכללית השנתית מיום 23.3.82 להרכיב הנהלת ההתאחדות כדלקמן:

ירחמיאל אקו נשיא ההתאחדות-יו"ר ועד הפועל; משה ויגוצקי - סגן יו"ר;

הנס סינק - סגן יו"ר ואחראי לפעילות בולאית בארץ והקשר עם האגודות;

שמואל ארצי - גזבר;

לביא בלאו - מזכיר;

יעקב שבתאי - אחראי לפעילות בחו"ל וקשרי חוץ; אליעזר שטקל - אחראי לפעילות בולאית בקרב הנוער;

ד"ר צ. שמעוני וד"ר עמנואל איילן - למערכת ביטאון ההתאחדות;

בוודת הביקורת: יצחק ברק, מרדכי סונדק, ויואל סלוצקי.

אריה לין - עורך ביטאון ההתאחדות

בן-אדור נסטויטר - יועץ טכני לענייני תערוכות עו"ד אלי וובר - יועץ משפטי.

בהנהלה האופרטיבית: י. אקו - יו"ר, ל. בלאו - מזכיר ו-ש. ארצי גזבר.

באגודה התל-אביבית

ב-7 ביוני בשעה 6.30 ירצה במועדון האגודה ברח' הס 16, מנהל שרותי הדואר מר לחמן ומנהלת המדור לקובלנות הצבור, הגב' ז'אקלין ביז'ה.

ברכת כה לחי

לחברנו ד"ר ש. דגוני ברכות חמות במלאות לך 75.

אגודת בולאי חיפה

חוק העמותות

מזכיר ההתאחדות, ל. בלאו מביא לידיעת האגודות, שכידוע בטלות כל האגודות העותומניות, החל מ-1.4.82 ואין להשתמש עוד בכנוי אגודה, אלא רק עמותה. אם בכור נתכם להירשם במשרד הפנים כעמותה - והדבר רצוי בהחלט, אפילו הכרחי - יכולים לקבל יעוץ ואף תקנון לדוגמא מהיועץ המשפטי של ההתאחדות - עו"ד אלי וובר - טלפון 03-656896.

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly • Fédération des Sociétés Philatéliques Israéliennes

בטאון התאחדות אגודות הבולאים בישראל

Editor: ARIE LYNN

Redaction: Dr. Z. Shimoni, Prof. E. Eylan
TEL-AVIV, P.O.B. 21224, 61-211

MAY - JUNE 1982

5 - 6 (172)

העורך: אריה ליין

המערכת: פרופ' ע. אילן, ד"ר צ. שמעוני
ת.ד. 21224, ת"א, מיקוד 61-211

אייר-סיוון תשמ"ב

בתוכן

2. . . . . בהתאחדות.
3. . . . . בטור אחד
4. . . . . חדשות הבולאות בישראל
5. . . . . אנדרטת ימית תונצח בבול
6. . . . . שינויים בגולן
7. . . . . תוויות "רשום" בתערוכות
8. . . . . תערוכות
9. . . . . משבר בענף הבולים, ק"ל
- 10-11. . . . . אות "ד" המקוצרת
12. . . . . הנדירים
13. . . . . יודאיקה
- 14-15. . . . . מבצע השמדה גרמני באמצעות הדואר
- 16-17. . . . . חותמות צרפת
18. . . . . על פוקלנד ובוליה
19. . . . . פרפראות
- 20-22. . . . . אנגלית
23. . . . . מעוניין בחליפין

בטור אחד

בדרך המלך...

יש האומרים שכאשר היו"ר מרוצה - הכל בסדר... ויש אומרים, שהעיקר שהגובר יהיה מר צה, כי הכסף הוא העיקר בימינו... והנה אנו יכר לים להעיד באחרונה שלא רק היו"ר מרוצה, כי גם הגובר ואף המזכיר - הכל מרוצים מן ההסכם שהושג עם השרות הבולאי בעניין התמיכה בהתאחדות ובמפעלי הבולאות שהיא מתכננת.

אכן, נעים היה לשמוע מפי שלושת חברי הוועד הפועל של ההתאחדות שניהלו את המשא ומתן עם השרות הבולאי - החברים אוקו, ארצי, ובלאו, כי לראשונה בתולדות הבולאות המאורגנת בארץ נמצאה הבנה מוחשית מטעם השרות הבולאי ומשרד התקשורת במוסדות הבולאות המאורגנת וצרכיהם הכספיים.

משרד התקשורת והשרות הבולאי קבלו על-הם לתמוך במימון שוטף של הוצאות ההתאחדות בכל הקשור בתערוכות בארץ ובחו"ל, בטאון ההתאחדות, פעולות בקרב הנוער, תמיכה במועדונים חדשים ואולי אף בותיקים ועוד ועוד.

זהו, ללא ספק, מהישגיה החשובים של ההתאחדות בשנים האחרונות ויש לברך את כל הנוגעים בדבר, הן בהתאחדות והן בשרות הבולאי. כה לחי!

* * *

מדי פעם חוזרת על עצמה פרשת ההחתמה הנקיה של חומר בולאי, הנשלח ע"י האספנים להחזיק תמה אצל מנהלי הדואר השונים. לצערנו היו באחרונה הרבה תלונות על החתמה מרושלת, הן בסיני והן בגולן. מנהלי הדואר אינם מודעים לצער שהם גורמים לאספנים, כאשר ההחתמה בלתי נקיה. זהו ללא ספק צער שאפשר למנוע במעט רצון טוב. אם תבוא הודעה מטעם מנהל שרותי הדואר שהחזיק תמה חייבת להיות נקיה ואז יעשה המאמץ הדרוש.

אריה ליין

התאחדות אגודות הבולאים בישראל
ת.ד. 2896, תל-אביב

Fédération des Sociétés Philatéliques
Israéliennes
P.O.B. 2896 TEL-AVIV, ISRAEL

ראש-פינה, הדסה וראשון לציון

70 להדסה

בשנת 1982 חוגגת הסתדרות נשים ציוניות באמריקה - "הדסה" את יובלה השבעים. ארגון "הדסה" נוסד בשנת 1912 על ידי הנריטה סאלד, בתו של הרב סאלד.

מטרתה של גב' סאלד ביסוד "הדסה" היתה להגביר ולהעמיק את התודעה היהודית של נשות אמריקה ובה בעת לנקוט צעדים מעשיים כדי להקל על תנאי הבריאות הקשים ששררו בארץ ישראל באותם ימים. אשר ראתה במו עיניה, בביקורה כאן עם אמה בשנת 1909.

כיום ארגון "הדסה" מונה כ-370,000 חברות בכל המדינות, ארצות הברית ובפורטו ריקו. הוא נחשב לארגון הנשים הגדול ביותר בארצות-הברית וחברותיו תופסות עמדות מפתח לא רק בשורות הארגון, אלה גם בכל תחומי הפעילות של קהילת תיהן במדינות השונות.

ארבע תחנות בחיי יהושע

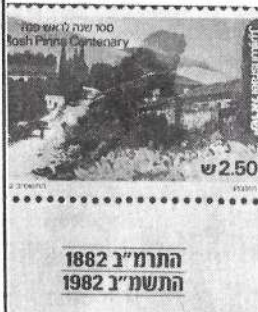
יהושע בן נון, מנהיגם של ישראל אחרי משה וכובש כנען. היה בן שבט אפרים ושמו היה מעיקרו הושע, שהוסב ע"י משה ליהושע. יהושע היה בנער ריו תלמיד נאמן של משה, ולבסוף נתמנה על ידו - על-פי הוראת האל - ליורשו.

יהושע נמנה עם שנים עשר המרגלים אך הוא וכלב נבדלו מהאחרים ולא הוציאו דיבת הארץ. אחרי מות משה מעביר יהושע את ישראל את הירדן, ומנצח על מלחמות הכיבוש, מחלק את הארץ בין שבטי ישראל ומתנחל בקרב שבטו בתמנת - סרח (חרס); שם מת.

בול חדש לראש פינה

בחודש אוגוסט צפוי בול שלישי לאם המושבות, ראש פינה. בול יובל מאה לראשון לציון, בול 70 שנה ל"הדסה" וארבעה בולי "מועדים לשמחה" שהוקדשו ליהושע.

ראש פינה היא אם המושבות בגליל העליון, יצירה חלוצית נועזת בראשית ההתיישבות החקלאית בארץ האבות. ראשיתה בשנת תרל"ח (1878) בימי שלטון התורכים בארץ, בידי משפחות אחדות, שבאו מצפת והתקמו בכפר ערבי בשם ג'עוני, על שמו קראו לישובם - גיא אונז. הרבה תלאות וצרות עברו על הראשונים ובעמל רב דבקו לאדמתם ולא נטשוה. בשנת תרמ"ב (1882) הצטרפו אליהם עולים מרומניה. למראה השטחים הנושפים, המכוסים סלע ואבן שאמרו להופכם לשטחי חיים להם, הם זכרו את דברי המשורר הקדמון: "אבן מאסו הברזים הייתה לראש פינה" וקראו למושבתם - ראש פינה.

הבארון בנימין דהרוט שילד בא לעזרתם, כי שמח לראות איכרים עובדי אדמה, אשר בזיעת אפם מוציאים את לחמם, וזו היתה משאת נפשו בארץ האבות.

ראש פינה הבודדה היתה במרוצת השנים, מרכז למושבות חדשות, אשר הוקמו בסביבתה הסמוכה וחלום הראשונים התגשם, ומושבתם היתה אם לבנות סביב.

ראש פינה היתה גם צומת דרכים אל חלקי הארץ השונים ואל הארצות סוריה ולבנון, השכנות.

אנדרטת ימית תונצח בכול דואר

מאת אריה לינדנבאום

מאת שר הבטחון אריאל שרון, אך בניגוד לשנים קודמות אין השר מתייחס באגרתו למשפחות השכולות למאורעות הימים האלה. המעטפה מבוטלת בכול הזכרון לחללי צה"ל, עם אנדרטת חטיבת השריון ומוחתמת בדואר ירושלים.

מעטפת הזכרון תשמ"ב עוצבה עלידי דוד טרטקובר במכרו סגור בין עשרה ציירים.

כול יובל לראשון לציון

ראשון לציון, שהיא כיום עיר סואנת בישראל, צמחה מתוך מושבה חלוצית, שנוסדה בשנת תרמ"ב (1882), על ידי עולים חובבי ציון מרוסיה בימי שלטון התורכים, הם קראו למושבתם לפי דברי ישעיהו הנביא: "ראשון לציון הנה הנס, ולירר שלים מבשר אתן". הראשונים באו אל אזור שומם ונידח, מכוסה חולות ושביל גמלים הוביל אליו. אל הראשונים הצטרפו חובבי-ציון, שעלו אל הארץ לבנותה ולהרחיב את יישובה היהודי. התושבים היו רחוקים מעבודת האדמה ומחיי כפר, אולם ברצונם העז לחיות בארץ האבות, על אדמת ארץ ישראל, התגברו על קשיים שונים והפכו את השמ"מה המתה לארץ חיים.

הבארון בנימין דהרוטשילד בא לעזרתם: לראשונה בחפירת באר, שהייתה פעולתו הראשונה בארץ ישראל, אחר כך בהקמת היקב, אשר בו דרכו את הענבים ליין, "ייך הכרמל", והכורמים מצאו בזה את פרנסתם הצנועה.

כמרוצת השנים ראשון לציון גדלה והוקמו בה לא רק מפעלים כלכליים, אלא גם מוסדות ציבור שונים, כמו בית העם הראשון בישראל, גן הילדים העברי הראשון ותומורת העממית הראשונה בארץ לפי סברה אחת גם "התקווה" - ההימנון הלאומי של ישראל חובר בה והושר בה לראשונה.

אנדרטת הגיבורים שבימית פורקה על-פי בקשת המשפחות השכולות שחששו מפני חילולה לאחר שכל סיני תוחזר למצרים. בשל המבנה המיוחד של האנדרטה לא ניתן היה לפרקה והיה הכרח להרוס את רוב מרכיביה.

אנדרטה דומה תוקם בקרוב במקום אחר בארץ חו של ימית תישאר בתמונות בלבד. ממקור מוסמך נודע לנו שהשרות הכולאי מכין עתה בול זכרון מיוחד עם תמונת האנדרטה בימית והוא, אם לא יהיו שינויים, יונפק לקראת יום הזכרון לחללי צה"ל תשמ"ג, בדיוק בעוד שנה.

בכול הזכרון לחללי צה"ל שהונפק השנה מופיעה האנדרטה שעל אם הדרך - לצפת, שבגליל, ליד עין זתים. זו אנדרטת פלדה שהוקמה לזכר חללי חטיבת שריון מילואים. היא מוקמת בחזית החורש שבין עציו נערכו שריוני החטיבה ולוחמיה בימי ההמתנה של ערב מלחמת ששת הימים.

גם האנדרטה שבימית הוקמה לזכר גיבורי מלחמת ששת הימים ואולם על-פי ההנפחות שנקבעו בשרות הכולאי בסדר הדפסת האנדרטות בבולי זכרון, לא נכללה אנדרטת ימית אלא בהנפקה של השנה הבאה.

עד כמה שידוע לנו לא היתה כל אפשרות טכנית להקדים את הופעת האנדרטה בכול דואר עוד השנה, סמוך לפינוי סיני ואם לא יהיה מניע פוליטי כלשהו ביחס להנצחתה של אנדרטת ימית בכול דואר, היא תופיע, כמתוכנן, בשנה הבאה.

מעטפות זכרון למשפחות שכולות

המחלקה להנצחת החייל הנפיקה גם השנה מעטפת זכרון, בולאית מיוחדת למשפחות שכולות שיקריהן נפלו על תקומת המדינה ובטחונה.

השנה נשלחה המעטפה באריזה מיוחדת בתוספת ספר של נוגה הראובני.

למעטפת הזכרון צורפה איגרת מיוחדת

שינויים בגולן

ב-9 במאי נפתח במלון קאונטר-קלוב בתל-אביב סניף דואר מיוחד והוטבעה חותמת לציון הוועידה החמישית של הסתדרות המהנדסים.

ב-10 במאי תוטבע החותמת לציון יום הגדנ"ע. סניף הדואר המיוחד נפתח בגו'ע-רה.

ב-16 במאי הוטבעה חותמת מיוחדת במרכז הקהילתי ע"ש וולפסון בעכו לרגל הוועידה הי"ד של הסתדרות העובדים הלארמית. ב-16 במאי נפתח סניף דואר חדש בבית התעשיינים בת"א.

דואר נביעות נסגר

ב-23 במארס נסגרה נקודת הדואר בנביעות ולאספנים ניתנה חותמת "היום האחרון" של נקודת הדואר.

מנהל דואר אילת מחזיר בימים אלה את דברי הדואר שנשלחו להחתמה בחותמת "היום האחרון" באופירה, שבשל השריפה שהיתה שם, לא נתאפשרה כל החתמה ביום סגירת המקום ב-31 במארס.

3 אחרונות בסיני

ב-20 באפריל נסגרו שלוש יחידות דואר האחרונות בסיני: אברטולה, שיך זויד ואל-מסר. שלוש יחידות הדואר פעלו באיזורים בדואים. יש מעט מאוד דברי דואר ממקומות אלה ונדירים במיוחד דברי דואר רשומים.

ועדת השמות הממשלתית שליד משרד ראש הממשלה החליטה להסב את שמו של קו הדואר הנע "רמת הגולן" והוא ייקרא דואר נע "דרום הגולן". השינוי ניכנס לתרפוביום שלישית ה-18 במאי 1982, ושם הקו החדש יצויין בחותמת דואר חדשה שתוטבע החל מן התאריך הנ"ל. הוכנסה לשימוש גם תווית דואר רשום עם השם החדש.

ב-18 במאי הופעל גם קו דואר נע חדש בצפון הגולן. בסיסו של הקו יהיה בקצרין והוא ישרת את היישובים: עין זיון, אורטל, מרום הגולן, שעל, אלרום, אודם, נווה אטי"ב, קלע, קשת, אלוני הבשן, מג'ד אל שמש, עין קניה ובוקעתה.

דואר נע שומרון

ב-5 במאי הופעל קו דואר נע חדש בשומרון שישרת תריסר ישובים עבריים חדשים בשומרון. הקו יעבור בישובים אלה: אלפי מנשה, מעלה שומרון, קרני שומרון, עמנואל, יקיר, קדומים, אלון מורא, שבי שומרון, חומש, שא נר, ענב וכוכב יאיר.

חותמות מיוחדות

ב-4 במאי פעל במלון הילטון בתל אביב סניף דואר לרגל הוועידה האיזורית הכ"ב של רוטרי והוטבעה חותמת מיוחדת. חותמת נוספת הוטבעה ב-6 במאי באוניברסיטת חיפה, שם נפתחה סוכנות דואר חדשה.

סוכנות הדואר באוניברסיטה היא מסוג א' ותעסוק בכל פעולות הדואר.

תוויות "רשום" בתערוכות בולים

מאת מיכה סנדר

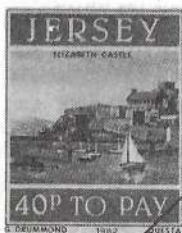

תאריכים חדשים

בולי שקל חדשים ומהדורות חדשות לערכים ישנים ממשיכים להופיע.

להלן תאריכי הופעה חדשים:

010382 - 0.60	170282 - 1.10
010482 - 0.60	110182 - 0.20
130482 - 1.00	140282 - 0.30
180582 - 2.00	070582 - 0.30
(פס זרחן אחד)	180482 - 0.50
030582 - 5.00	100182 - 0.60

בז'רסיי-דמי דואר

דואר ז'רסיי מכין סידרה חדשה של "דמי דואר" שתופיע ב-7 בספטמבר 1982.

ברצוני להתייחס למאמרו של ד"ר ע. לפין בנושא תערוכות בולים בארץ ישראל, כפי שהופיע בבטאון 1-2/1982. ההתייחסות היא לגבי תוויות דאר "רשום" בלבד. במאמר אמנם צוינו תוויות דאר "רשום" שהופיעו אך באפשרותי להציג כאן את כל תוויות דאר "רשום", שלמיטב ידיעתי הופיעו בתערוכות או בתצוגות בולים:

1. "תבול" - מאי 1949, תל-אביב.
2. תב"א - אפריל 1952, חיפה.
3. 20 שנה לנהריה - אוקטובר 1955.
4. תצוגת כולי חקלאות טבע - ינואר 1956, רחובות.
5. "תבול" - ספטמבר 1957, תל-אביב.
6. "תביב" - אוקטובר 1960, תל-אביב.
7. "תבאי" - דצמבר 1964, חיפה.
8. "תבירה" - אוקטובר 1968, ירושלים.
9. "תבית" - אוקטובר 1970, תל-אביב.
10. "ירושלים 73" - מרץ 1974.
11. כנ"ל סניף דואר ברכבת מיוחדת לתערך כה.
12. "נתניה 76" - אפריל 1976.
13. "תביר 78" - אפריל 1978.
14. "חיפה 80" - אוקטובר 1980.

תערוכות שלא הוזכרו

החתום מעלה מוצא לנכון להזכיר לפחות שתי תערוכות בולים שהתקיימו בישראל ומשום מה לא הוזכרו במאמרו המקיף של ד"ר לפין על תערוכות בולים: 1962 - תערוכת אספני בולים בראשון לציון והסביבה, במלאות 80 לראשון לציון (ללא חותמת מיוחדת). 1967 - תערוכת בולים, בעיר הנוער בתל-אביב (חותמת "עיר הנוער, גני התערוכה").

באר שבע - להילוך גבוה

לבולאות ומסר את „תיק“ הנוער לאחד החברים הפעילים ביותר, אליעזר שטקל מנתניה, שהוכיח בעבר פעילות ענפה בקרב הנוער. בצעד פותח בהסתערות על הנוער מתכנן שטקל סימפוזיון ארצי של נוער בולאי בנתניה, עם הרצאות, דיונים והדגמות. מטרת הכנס להכשיר פעילים צעירים מרחבי הארץ שיארגנו בישוביהם בני-נוער בעלי ענין בבולאות, שעד כה לא פעלו כגופים מאורגנים. בתכניתו של שטקל להכשיר מדריכים בולאיים שיטפלו במסגרות של החינוך המשלים, בחוגים בולאיים המסונפים לאגודות המקומיות. השרות הבולאי מעוניין אף הוא לעודד את הנוער ומוכן אף להקציב משאבים כספיים למטרה זו.

לפני שנים מספר התקיים בתל אביב במסגרת עיריית תל אביב והפיקוח על החינוך המשלים במשרד החינוך, סמינר מיוחד של מדריכים בולאיים שבסיומו פעלו חניכיו כמדריכים, אולם העניין דעך עם התגייסותם לצה"ל והעדר המשכיות המפעל. עתה יש כמעט חלל ריק בפעילות הבולאית בקרב הנוער ואולם בנתניה והסביבה פועלים בכל זאת כמה חוגי נוער בולאי. פרייבסי הבולאות מנסים להקיש מנתניה על יישובים אחרים, בעזרתו של אליעזר שטקל. המעוניינים בקשר עימו יפנו לפי הכתובת א. שטקל, רחוב החשמונאים 14, נתניה,

פילקספרנס - בפריס

תערוכת הבולים הבינלאומית "פילקספרנס 82" תתקיים בפריס בין ה-21 ל-11 ביוני 1982. בתערוכה כ-6,500 מסגרות תצוגה, 153 דוכני סוחרים, בשטח כללי של 35,000 מ"ר. ב-14 ביוני תערך בפריס בורסה בינלאומית של מסחר בולאי. תוטבענה 9 חותמות מיוחדות, חותמות זכרון, 5 בולי זכרון וגליון זכרון מיוחד. ישראל מיוצגת במספר תצוגות, נציגים רשמיים ושופט ישראלי, ר. לבנת.

תערוכת הבולים הארצית בבאר שבע תתקיים, כפי שתוכנן בסוכות השנה. מועד התערוכה נקבע סופית ל-10.10.82. לפי שעה נקבעו שלושה אירועים מרכזיים: יום האספן, יום הנוער, ויום הנגב. בשלושת האירועים תהיינה חותמות דואר מיוחדות. ביום הפתיחה יופיע גליון זכרון חגיגי עם בולים למען א"י יפה.

התערוכה תתקיים בספריה העירונית בבאר שבע, בחסותם של התאחדות אגודות הבולאים, השרות הבולאי ומשרד התקשורת.

שם התערוכה "באר שבע 82" וסימלה הנאה מראה את אשל באר שבע וכתובת "ויטע אשל בבאר שבע".

אגודת בולאי באר שבע, המארגנת את התערוכה, מצפה לכ-300 מסגרות תצוגה. המעוניינים יפנו לקומיסרים באגודות המקומיות, או ישירות למועד דין הבולאי, עיריית באר-שבע ת.ד. 239.

בנתניה - סימפוזיון בולאי של נוער

פרייבסי הבולאות מודאגים מהעדר עתיד של בולאים צעירים בארץ, כמקובל במדינות רבות באירופה ומבקשים דרכים לעניין את הנוער ולקרבו לתחביב, שפעם היה מן הנפוצים בקרב הנוער.

בארץ יש מספר אגודות של אספני בולים ויש רבות אספנים בלתי מאורגנים אך לעומת זאת הולך ופוחת מספר הילדים המתמדים בתחביב הבולאות וזאת, כפי הנראה בשל סוגי התעניינות חדשים בגיל צעיר - ומאוחר יותר בשל העדר זמן.

הוועד הפועל של התאחדות אגודות הבולאים רואה חשיבות רבה במשימת החינוך

נשיא חדש - בבולי קק"ל

במקביל יופיע בול חדש עם דגל הלאום, גם כן הדפסה מחודשת, של בול קיים. הבול עוצב בידי א. אדלר ויופיע בצורות שונות: בגליון רגיל של 17 בולים עם 3 שבליים שרי נים כשערכו של כל בול 3 שקל. במקביל תופיע דפית זכרון עם ארבעה בולים בני 3 שקל, ללא שבליים.

בקק"ל הונפק החודש בול חדש עם דיר קן הנשיא נבון, הדפסה חדשה של בול ישן. הפעם הופיעו גליונות בני 7 בולים עם 3 שבליים. כל בול הוא בערך נקוב של 5 שקל. הבולים עוצבו על-ידי גדעון להרס והודפסו אצל המדפיס הממשלתי בצבע ירוק וצהוב (אופסט).

בספרות הבולאית

פ. אריה שוב זיכה אותנו בספר בולאי מיוחד לילדים, כפי שכבר עשה זאת בעבר. הפעם "הרפתקאות בארץ בול" -- מבחר ספרים מרתקים ומאלפים שנכתבו ע"י הסופר הבולאי הידוע פ. אריה, מחבר הספר "תולדות הדואר בארץ ישראל". הספר נערך בידי אוריאל אופק, שהוא בנו של המחבר ואין ספק שזו ערובה טובה לטיב הספר. הסיפורים שסופרו בספר, ידועים בדרך כלל לבולאים אך בצורה שסופרו בספרו החדש של פ. אריה יש בהם עניין מיוחד לילדים צעירים בראי שית דרכם הספרותית והבולאית כאחד. בולי דואר, נאמרי בהקדמה, עוברים הרפתקאות מרתקות ובעיקר - הבולים הנדירים והיקרים. בספר כונסו סיפורי אמת על קורותיהם וגלגוליהם של מניין בולים ידועים ויקרים והכל בסגנון מרתק. הספר "הרפתקאות בארץ בול" הופיע בהוצאת "יבנה" עם ציורי דני קרמן.

משבר פוקד המסחר בבולים כעשרה סוחרי בולים גדולים פרשו מהענף

כארבעים סוחרי בולים מכל הארץ, חברי עמותת סוחרי הבולים, קיימו אסיפה בתל-אביב בצל המשבר הפוקד את המסחר בבולי ישראל. נשיא האגודה, אורי שליט הזכיר בפני הנוכחים כי בשנה האחרונה פרשו מעיסוק בולים כעשרה סוחרים.

רובם בשל קשיי מימון וחוסר כדאיות של המסחר בענף זה.

שליט הדגיש כי הוועד לא הצליח לשכנע את האוצר בקשר להפחתת מס וביטול מע"מ וזו אחת הסיבות לפרישתם של סוחרים מענף הבולאות וירידה תלולה של ייצוא בולי ישראל לחו"ל. בני גוד לעבר, אין עתה כל הטבות לייצוא בולים ואין ביטוח שער. סוחרי הבולים חייבים בהפרשי שער על-אף שמימנו את הייצוא זמן רב לפני קבלת הכסף מחו"ל והבאת מטבע זר למדינה.

בולי ישראל חדלו באחרונה להיות ענף ייצוא חשוב. כפי שהיו בעבר והיקף המסחר בהם ירד כדי 50% ויותר.

יצויין, שמש ערך מוסף לא נגבה על בולי ישראל הנקנים באשנבי הדואר והשרות הבולאי ואולם אותם הבולים שנמכרים אצל סוחרי הבולים, מהייבום מס ערך מוסף.

שליט סיפר לכתבנו שמאז הותר ייבוא חופשי של בולים, פחת מספר האספנים המקומיים הפונים אל סוחרי הבולים, כי רבים מיהם מזמינים את בולי הם ישירות מחו"ל.

בעבר היו בולי ישראל אמצעי השקעה כדאי ואולם בשנות אינפלציה דוהרת נתע הצטבור מרכזי שת בולים לצרכי השקעה משום שמחירי השוק אינם מדביקים את האינפלציה ולמשקיעים נגרם נזק מתמשך.

שליט הוסיף שהשרות הבולאי משתדל באחרון נה לצמצם את משך המכירה של כל בול חדש, בתקווה שייגבר הביקוש לבולים עם שבליים שמשך המכירה שלהם לא יותר מ-3-4 שבועות, אולם גם לכן, אין השפעה על שוק הבולים, שכן גם כעולם הגדול מורגשת האטה בסחר בולים לצרכי השקעה והדרישה הולכת וקטנה. הוא הדגיש, שבדרך כלל קיימת הבנה מצד הנהלת השרות הבולאי לדרישות סוחרי הבולים, אולם בתקופה בלתי יציבה מבחינה כלכלית ומדינית קשה לקבוע מדיניות בולאית שתוציא את ענף הבולאות ממשבר.

אורי שליט, נבחר מחדש לנשיא אגודת סוחרי הבולים. חברי הוועד הם: א. גלעדי, א. שניאור, ע. יגאל, י. ויידמן. לגזבר האגודה וחבר כבוד נבחר מ. ברנד. ונרשם בספר הזהב של קק"ל.

אות ה"ד" המקוצרת בבולי מנהלת העם

מאת: מרדכי סונדק

גש הדבר, והאות "ד" הוחלפה. את השגיאה הזו של ה"ד" המקוצרת אנו מוצאים גם על מעטפה שניה (ראה צלום 3) שנשלחה לגב' אמונה לנדסהוט, ירושלים, רח' הנביאים 278. מעטפה זו נושאת 2 בולים של מנהלת העם, ירושלים, מההוצאה השניה עם הדפס רכב תחתון. בול אחד של 10 מא"י, ובול שני של 5 מא"י. תאריך המשלוח 12 במאי 48. מכתב זה נש' לח מסניף הדואר ברחביה. ערך הבולים $10 + 5$ מא"י, הוא למעלה מדמי דואר רגיל למכתב באותה תקופה וכנראה שמעטפה זו הוכנה לצורך פילטלי, בול זה של 5 מא"י הנושא את ה"ד" המקוצרת יש בו גם הסימן הלבן המוכר "כתעלה לבנה" או מפה שבורה (ראה חוברת באפיפ מס' 98 מקיץ 1981, רשימתו של ר. שירס, דף 26), מעטפה זו הוחתמה בתאריך 12 במאי 1948, שהוא תאריך מקובל ושוטף לסדרה זו. על מנת לודא את צורת יצירת שגיאה זו, שטרם נודעה ברבים, בדקתי את האוסף שלי, הכולל דפים של שלוש הוצאות בולי ירושלים, במנהלת העם, ומספר רב של מעטפות הנוש' אות בולים אלו.

כידוע הודפסה תחילה סדרה "א", של בולי קרן קיימת לישראל, עם הדפסי רכב. הדפית בסדרה הראשונה כללה 10 בולים, וכך נמסרה לאשנב' הדואר. עליהם הודפסו

בקניה מקרית במכירה פומבית, הגיעה אלי מעטפה עם שני בולי מנהלת העם, ירר שלים, סדרה שניה, בערך 5 מא"י.

המעטפה ממוענת "אל אברהם יחסריל, סלפפי? רחוב 9, תל-אביב. אין מען השולח (צלום 1) המעטפה נושאת 2 בולי מנהלת העם של 5 מא", עם תאריך 9 במאי 1948, מוחתמת בחותמת מנהלת העם, דאר ירוש' לים. בולים אלו הם בולי קרן קיימת לישראל, עם הדפס רכב. בחלק התחתון של הבול. ההדפס מורכב בשתי שורות הראשונה "ד א ר", השניה "5 מא"י.

בבדיקה שמתי לב לשוני של שני הבולים על המעטפה. עיקר תשומת לבי הופנתה ל-"5" שהוא ערך הבול - היותו והוא נראה לי שונה מאשר ה-5 בבול הצמוד לו. בבול הראשון ה-5 בצבע מלא ונראה אחרת לער מת ה-5 בבול השני, שהוא נקי ונראה ברור.

ופה בא הגלוי המדהים שעד כה לא הוב' חן ולא נכתב עליו. ה"ד" ב-"דאר" שבבול הראשון רגלה קצרה מאשר ה"ד" בבול הסמוך לו.

ד א ר ד א ר

10 מא"י 5 מא"י

על מנת לברר את סיבת ה"ד" הקצרה, פניתי למר ליכנהיים, אשר שמש כמדפיס לבולים אלו, ובקשתי את הסברו לשגיאה זו שנפלה בהדפסת הבולים, ובייחוד מאין הגי' עה "ד" עם רגל קצרה לסדור הדפס הרכב. התשובה קבלתי בהצהרה,

הצהרה זו אומרת כי בעת ההדפסה נפ' לה האות "ד" מהסדור (באותם הימים סדרו את המילים ביד) על הרצפה ונזוקה מבלי שהורגש בכך. בעת ההדפסה שנמשכה הור

6. אין שגיאה זו מופיעה על בולי קרן קימת לישראל שהוכנו למנהלת העם כבולים מהמנין, בהוצאה הראשונה עם הדפס הרכב הראשון.
7. ביחד עם השגיאה של הים הנוסף בבול ה-20, הרי זו כבר השגיאה השלישית בבולי מנהלת העם של ירושלים.
8. לצערי יש לי רק חצי דף עליון של בולי מנהלת העם עם הדפס הרכב, של הוצ' אה "ג", ולא יכולתי לוודא האם גם בתוך הדפסה זו נמצאת השגיאה. אודה לכן, לקוראים, שיודיעו לי על כך לפי כתובת המערכת.

בהדפס רכב ערך הבול לפי צרכי הזמן. הם הודפסו בשלושה צבעים עם הדפס רכב בש' חור.

הערכים היו: לדברי דפוס 5 מא"י, למכ' תב רגיל 10 מא"י, למכתב רשום 25 מא"י. סדרה זו נמכרה כמעט כולה באותו יום שהופיעה - 9 במאי 1948, וכבר באותו יום הוכנו להדפסה שניה בשנוי סדר הדפס הרכב. בהוצאה ראשונה הופיעה המילה "דאר" למעלה והערך למטה, בסדרה שניה ושלישית כל הדפס הרכב נעשה מלמטה, כמעט על קצה המפה, לפני המילים "קרן קימת לישראל". לסדרה שניה הוכנו כבר דפיות של 20 בולים, 4 שורות של 5 בולים. סדור זה נעשה ע"י צרופן של שתי ההדפסות הקודמות שנעשו לסדרה הראשונה, שכללה רק 10 בולים בדפית, 2 שורות של 5 בולים. הבדיקה הביאה אותי לתוצאות אלו:

1. אין זה נכון שאות "ד" נפלה וניזוקה, הורמה, הוחזרה למקומה ורק אחרי כן תוקן הדבר ע"י החלפתה באות "ד" אחרת, כפי שהוצעה ע"י מר ליכנהיים.
2. כנראה שזכרוננו בגד בו, כי בתנאי ההד' פסה של אותם ימים בירושלים, בזמן המצור, עת שהפסקות החשמל היו תכר פות, ולא פעם נאלצו להמשיך את ההד' פסה בהנעת המכונות ביד, העבודה ה' תה עד כדי כך מאומצת - ובפרט שמאז חלפו 33 שנים - שהדבר נשכח.
3. הנכון הוא, שכנראה הוכנסה לתוך מס' דר עשר התוספות להדפס רכב "ד" אחת עם רגל מקוצרת, ולא הורגשה על ידי המגיה, בטעות. וכך נכנסה השגיאה להדפסה שוטפת.
4. "ד" זו התמקמה יפה במקומה, באמצע החמישייה האחרונה של 20 הבולים. משמע בבול שגיאה זו מופיעה בכל שלר שת הערכים: 5 מא"י, 10 מא"י ו-25 מא"י. (צלוס 4).
5. בנוסף לשגיאה זו על הבול האמצעי, מופיע גם השבר או "תעלמת המים", שצוינה בכפיפ (ראה למעלה), משמע שכול זה (האמצעי מתוך חמשת הבולים התחתונים) בשורה האחרונה נושא שתי שגיאות זו על גבי זו.

הנדירים

מאת: ד"ר צ. שמעוני

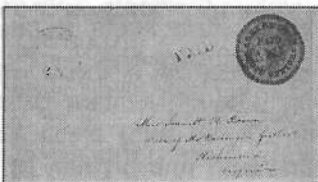
רך 1 שילינג (עם תמונה אלגורית של "בריטניה") הודפס (בהדפסה חוזרת) ב-1863 בטעות בצבע כחול במקום שחור. 50,000 בולים כאלה נשלחו לאי, אך כשנתגלתה הטעות הוזמן משלוח נוסף בצבע נכון, והבולים הכחולים ברובם הושמדו. בודדים מהם שרדו וכנראה שכעשרה כאלו נמצאים באוספים שונים בעולם.

הבול השני קשור באחד מהארועים המגוחכים ביותר בהיסטוריה הבולאית ומכונה בשם "קרנל" (ברונסוויק החדשה "Cornell" of New Brunswick) על שם מנהל הדואר של מחוז זה בקנדה. ב-1860 עם המעבר למטבע עשרוני במחוז הקנדי ברונסוויק החדשה, שהיו לו בולים נפרדים משל קנדה, הוזמן מנהל הדואר של המחוז סידרה בת 5 בולים. על אחד מהבולים היתה צריכה להרפיע תמונת המלכה ויקטוריה, על שני - הנסיך מוילס, על השלישי תמונת קלר וכו'. בתמונת הבול בן 5 סנט (השמושי ביותר אז) הורה המנהל צ'רלס קונל למדפיסים להכניס את הפורטרט של עצמו (צלום 3) ואכן כך הודפסה הסיידרה ונשלחה לבקורת למושל המחוז. בראות המושל הנדהם את תמונתו של מנהל הדואר שלו על אחד מבולי הסיידרה, הורה מיד לעכב את מכירתה ולאחר כנוס מועצת המחוז הוכרח מנהל הדואר להתפטר מתפקידו. במקום הבול של קונל הודפס בול בן 5 סנט עם תמונת המלכה, והמנהל המפוטר נאלץ לשלם עבור 500,000 הבולים שהודפסו עם דיוקנו. פרט לבר בולים בודדים ששמרו למזכרת, שרף קונל את כל "הבולים שלו" במדורה גדולה.

2

***

מעטפת אלכסנדריה 1846 שנמכרה לא מזמן ב...
מיליון דולר!!

בהמשך למדורנו שפורסם בחוברת נובמבר - דצמבר 1981 נתאר עוד מספר בולים מאנגליה ואח"כ נעבור לאימפריה הבריטית שמעבר לים. קבוצת בולים בריטיים, שבתוכה מצויים אחדים מהנדירים ביותר בין בולי אנגליה, היא "הבר" לים הרשמיים" (Officials), שיועדו לשימוש משד רדי הממשלה. בולים אלו החלו להופיע ב-1882 בשלטון המלכה ויקטוריה והמשיכו להופיע גם בזמן שלטונו של המלך אדוארד השביעי. כולם בולים אנגליים רגילים מהתקופה המתאימה עם הדפס רכב של המשרד או השרות הממשלתי ולעיתים בתוספת המילה Official, למשל "I.R. Official" עבור Inland Revenue וכו'.

1

3

הנדיר ביותר בקבוצה זו הוא הבול בצבע ארגון של אדוארד השביעי (הערך 6 פני) עם הדפס רכב "I.R. Official" (ראה צלום 1) שהופיע ב-14.5.1904. באותו יום יצאה הוראה להפסיק לחלץ טיפן את השימוש בבולים הרשמיים באנגליה ולכן רק מספר קטן של פריטים מבול זה, רובם בלתי חתומים, שרדו. פרט לגיליון כמעט שלם, המצוי במוזיאון הבולאי הבריטי ישנם 4 בולים כאלה (אחד מהם חתום) באוסף המלכותי הבריטי ועוד מספר מצומצם של בולים במוזיאונים ואוספים אחרים.

באותה קבוצה קיימים שני בולים נדירים ביותר עם שגיאות בהדפס הרכב. הבול בערך 1 שילינג של המלכה ויקטוריה (בשני צבעים) עם הדפס הרכב "Govt. Parcels" הפוך (ראה צלום 2) והבול בערך 1 פני של המלך אדוארד השביעי, שהיה צריך להיות עם הדפס הרכב "Army Official" ובו המילה "Army" חסרה! נעבור כעת לתאר הבולים הנדירים של הקה"ל היה הבריטית. כאמור בפרק הראשון של מדור זה, לא נתאר כאן את הנדירים ביותר, שחלק ניכר מהם שייך לקהילה הבריטית, שספורם כבר פורסם פעמים רבות. בדרגה השניה של נדירות קיימים בולים לא מעטים השייכים גם הם למקומות שונים בקה"ל היה הבריטית. חלק מאלו נתאר להלן:

שניים מהנדירים ביותר בקבוצה זו לא הוצעו אף פעם למכירה בבתי הדאר; הבול מברכדוס, בע-

חותמת ציונית בארה"ב

ISPEX '82 HOSTS THE

S.I.P. CONVENTION

JULY 4, 1982

"ירושלים" בבוליביה

השופט א. חרמון מחיפה הפנה את תשר מת לבנו לפריט בולאי מעניין מבוליביה, שללא ספק יעניין במיוחד את אספני "יוד" איקה". בגליון זכרון מס' 38 בקטלוג "איוור" בערך בוליביה, מופיעים סמלי תערוכות בר לים שונות, ביניהן סמל תערוכת "ירושלים 73", שהתקיימה בירושלים ב-1974, אחרי מלחמת יום הכיפורים. (הסמלים קטנים ואינם נראים בקטלוג, אולם בגליון עצמו נראה בבירור הסמל הישראלי בין שאר סימלי התערוכות).

סול לינוביץ

לשאלה באם סול לינוביץ, המדינאי האמריקאי שפעל באזורנו, מופיע בבולי דואר - התשובה כן. סול לינוביץ מופיע פעמיים בבולי פאנאמה (בבול וגליון זכרון) שהופיעו לרגל ההסכם בין ארה"ב ופאנאמה על זכויות התעלה שנחתם לפני כמה שנים. לינוביץ מופיע בבול יחד עם עוד אישים שחתימו על ההסכם.

גרטה גארבו ב"יודאיקה"

כתב העת הבולאי "יודאיקה קולקטור" המרפיע בבריטניה, מנסה בגליונו האחרון לשייך את גליון הזכרון של שוודיה שהוקדש לקולנוע-ליודאיקה. העילה - תמונתה של גרטה גארבו מסרטה "גוסטה ברלינג" שבויים ע"י הבמאי היהודי יליד פינלנד, מוריס סטילר. זו בודאי עילה לא מספקת לגבי כלל אספני יודאיקה. אך בתחביב אין תכתיב...

יום העצמאות האמריקאי החל ב-4 ביולי יצויין בארה"ב באירועים רבים, אך לפחות אחד הוא בעל משמעות מיוחדת לאספן היהודי. ב-4 ביולי יקיימו אספני "יודאיקה" וארץ הקודש בארה"ב ועידה שנתית מסורתית והדואר שם יכבד את המאורע בהטבעת חותמת זכרון מיוחדת. בחותמת, נוסף לשורות טקסט המציינות את תערוכת "יספקס 82" המארחת את ועידת סי"פ (סוסייטי ישראל פילטליסט), גם מגן דוד וסמל מדינת ישראל. החותמת תוטבע בקליבלנד, אוהיו, והמעוניינים בה יכולים לשלוח מעטפותיהם המבוטלות בבולי ארה"ב אל מנהל הדואר בקליבלנד, אוהיו 44122.

החותמת האמריקאית הצפויה היא ראשונה בנושא יהודי השנה, אולם בעבר היו שם כמה אירועים יהודיים שהונצחו בחותמות דואר אמריקאיות, לרבות ימי עצמאות ישראלים.

התערוכה בקליבלנד "יספקס 82" היא מקומית של אספני "יודאיקה", ישראל וארץ הקודש, בלי השתתפות אספנים מישראל. היא מאורגנת על ידי הסניף המקומי של האגודה בקליבלנד, במסגרת הוועידה שתתקיים שם בין ה-2 ל-4 ביולי 1982.

לרי ניומן בפולין

טייס הבלון, לרי ניומן, שטס בשעתו מקליפורניה לפריס, הופיע לא מזמן בבול פולני במסגרת סידרה של שישה בולים.

מבצע השמדה גרמני באמצעות הדואר

מאת ד"ר ש. דגוני וד"ר ז' כהן (פריס)

Pour éviter l'éventuelle suspension des envois veuillez adresser réception à l'expéditeur en rappelant le

SAM AMON
Rua do Monte Olivete, 10
Lisbon, Portugal N.º

R LISBOA-R. P. N.º 8 Exp.: Grémio dos Exportadores de Conservas de Peixe
N.º LISBOA PORTUGAL

Destin.:

Austauschlager Bergen-Belsen Bei Celle/Hannover **ALEMANHA**

Pour éviter l'éventuelle suspension des envois veuillez adresser réception à l'expéditeur en rappelant le

SAM AMON
Rua do Monte Olivete, 10
Lisbon, Portugal N.º

מאז מלחה"ע ה-2 התווסף לבולאות פרק מיוחד בתולדות הדואר: שירותי דואר במחנות ריכוז. קיימים מכתבים ומיני גלויות של אסירי המחנות, אך מעט בלבד נכתבו ע"י יהודים. לאסירים הלא יהודים היה מותר בתנאים מסוימים פעם עד פעמיים בחודש לכתוב למשפחה וגם לקבל דואר. ליהודים היה הדבר אסור. ולמי בכלל היו היהודים יכולים לכתוב?... קרוביהם היו ברובם כבר אסירים ומגורשים או מוסתרים. בפרוץ המלחמה ב-1939 חיו בצרפת כ-300,000 יהודים. מיולי 1942 עד סוף 1943 הצליחו הנאצים לאסור כ-100,000 יהודים או להורות למשטרת צרפת לאסרם ולגרשם למזרח.

Absender: Ervin Neumann
14.16 1916
Arbeitslager
Birkenau
post Neu Berün
Ober-Schlesien.

Rückantwort nur
Postkarten in deutscher Sprac
über die
Reichsvereinigung der Juden in Deutschland
Berlin N 65, Iranische Straße

Neumann
Osswitz
sterplatz 2
Protektorat

רשות לקבל תשובה, ואותו סידור היה גם בגיטו כמו טרוזינשטדט. האסירים היהודיים ניצלו בשמחה את האפשרות להתקשר עם קרוביהם. המסמך המצורף מוכיח שלא הדואר הוא שהיה ממונה על הסדר. מדובר בגלויה רגיל

"הפתרון הסופי" היה צריך להיות טוטאלי והגסטפו ניסה בכל דרך למצוא ולתפוס את המוסתרים. אחת הדרכים המכוערות ביותר היתה "בריף אקציון ר.ס.ה." לאסירים במחנות הריכוז. הגרמנים התיירו ואפילו עודדו את האסירים לכתוב למשפחותיהם עם

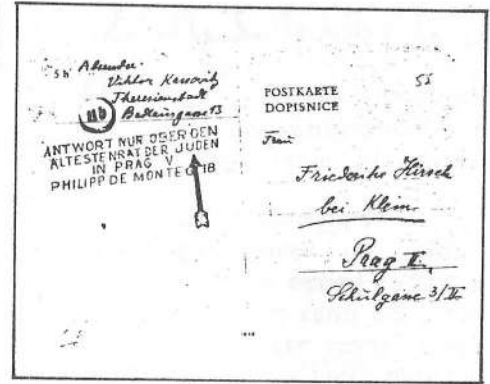
איגוד יהודי גרמניה. בצ'כוסלובקיה נצטווה זקן היהודים לעזור במבצע. כמו בצרפת אין על הגלויות לא בול ולא חותמת. המסמכים המוצגים בזה הם עדות לארר עם טרגיים ובמקרה שלנו הם גם מסמכים פילטליים.

★ ★ ★

האגודות המסונפות להתאחדות

- ירושלים, ת.ד. 1361
- תל-אביב, רח' הס 16, ת.ד. 2896, ת"א 028-61
- חיפה, רח' הרצליה 24, ת.ד. 9562
- נתניה, האגודה לבולאות נתניה והסביבה, ת.ד. 449
- רחובות, א. שייט, רח' לוי אפשטיין 43/5
- פתח-תקוה, א. קבשניאבסקי, ת.ד. 517
- ראשון לציון 75230, מרסל כהן, עולי הגרדום 19/2
- בצרת-עילית, יוסף וינר ת.ד. 684
- באר-שבע, המועדון הבולאי - עירית ב"ש, ת.ד. 239
- גבים, עוזי הכטר, משק גבים, ד.נ. אשקלון
- סוחרי הבולים, א. שליט, ת.ד. 4933, תל-אביב
- חוג-רכבתיים, חיפה, א. רוטמן, ת.ד. 4733
- קבוצי הצפון, זלמן בריצחק, קבוץ עברון, ד.ב. אשרת
- אשדוד, אגודת הבולאים, ת.ד. 2354, מיקוד 77122
- חוג אספני בולים קב' ניר דוד, ד.ב. גלבויע, 19-150
- אשקלון, אגודת בולאי אשקלון, ת.ד. 9001
- אג' תולדות הדואר, ירושלים, ת.ד. 10175

מעוניין בגלויות דואר ציוריות בנושאים יהודיים מכל העולם:
GIANFRANCO MOSCATI, Via Palizzi 81, 80127 NAPOLI, ITALIA.

לה ולא בגלויה מודפסת למחנות במיוחד, שידועה לאספנים. לגלויה כאן אין בול דואר ואין חותמת אלא רק מספר וכתובת" - תשר בה רק בשפה הגרמנית". הגלויות נשלחו בשקי דואר ישר לגיסטפו בפאריס שם נרשמו הכתובות. אח"כ הן נמסרו לאגוד יהודי צרפת ששלח אותם לפי הכתובת במעטפה רגילה. עם פתק מצורף שהמשפחה יכולה לכתוב פעמיים בחודש.

מטרת המבצע היתה בעצם לברר כתובות היהודים שטרם נתפסו וכך לתפסם. גלויות רבות כאלה הועברו ע"י ידידים אריים לכאלו שהסתתרו ושמחו לקבל ידיעות מהמשפחה, לענות ליקיריהם למרות הסיכון שבגילוי מקום המצאם. אחרים חשבו שע"י מתן כתובת של שכנים אריים אינם מסתכנים. הגיסטפו גילה מהר מי העביר את המכתבים לוועד היהודי ואסר את הידידים ועלה על כתובות השולחים.

פקודת הכנת אמצעי תחבורה מטעם הגיסטפו הוצגה בתערוכת מסמכים במוזיאון הפולני באושוויץ (9-25/4/65) היא מוכיחה שמבצע המכתבים הצליח ושבוערת המלכר דת הבולאים נתפסו יהודים. במסמך הרשמי הנ"ל נדרשים על-ידי קצין ס.ס., ס.ה. שתי משאיות ורכב קל ב-25/1/44 בשעה 12:00. המטרה: מבצע מכתבים של יהודים. הקרבינות נבחרו ממחנות יאוושיוביץ ומונוביץ למחנה ההשמדה בירקנאו.

המבצע "בריפ אקציון" בוצע לא רק בצרפת אלא גם במדינות כיבוש אחרות. מגרמניה שלחו גלויות מבוליות עם חותמת "תשובה חזרת". המבצע נערך בעזרת

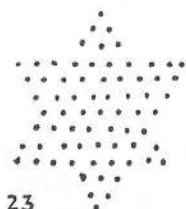
חותמות צרפת במחנות צבא, בארמונות, ברכבת ועוד

מאת ש. וסרמן

יוצא דופן בין החותמות הקיסריות היא זו של ארמון Palais du Grand Trianon – DU GT בשחור, שהיתה בשימוש בשנת 1873 בלבד, כאשר בארמון זה נפתח משרד דאר, לרגל המשפט הצבאי נגד המרשל באזן – Bazaine, שהתנהל שם. כזכור, העיר מץ – Metz כותרה בתחילת המלחמה צרפת-פרוסיה והמרשל באזן הסתגר בה על צבאו וכעבור 3 חודשים (27.10.70) – נכנע. חותמת כנ"ל היא בהחלט נדירה.

ג – האספה הלאומית

על האספה הלאומית שנבחרה ב- 1871 הוטל התפקיד לנהל עם הגרמנים את המו"מ לשלום. מקום מושבה של האספה הלאומית היה בורדו – Bordeaux. לאחר מכן עברה האספה לוורסאי Versailles. משרד הדאר של האספה בבורדו השתמש בלזונג' הרגיל של העיר, היינו 532 הן במספרים גדולים והן בקטנים. בורסאי היו לו שתי חותמות לזונג' שבתוך שתיהן היו חרותות האותיות AS.NA (Assemblée Nationale) בגדלים שונים האחד

כ- 4 מ"מ גובהו והשני כ- 7 מ"מ – כמו"כ השתמשו בורסאי (וכן בבורדו) בחותמת-תאריך. פריטים הנושאים חותמות כנ"ל נחשבים כבעלי ערך והביקוש להם רב.

ד – תערוכות

חותמות מטפוס לזונג' הופיעו בשלוש

במחנות הצבא בהם שהה הקיסר מופיעות חותמות מסוגים שונים: לזונג' הנקודות, הכר כב המנוקד וחותמת תאריך העגולה. כאן נזכיר רק חלק מן המחנות. הלזונג' הראשון הידוע הוא מהמחנה Camp du Midi (1855/6) בעל האותיות ACM. במחנה Satonay (1857) מופיעה החותמת CdS וכן חותמת תאריך E 2145. בלזונג מאותה שנה קיימות חותמות ממחנה Chalons שאותיותיהן C.Ch. (לא להחליף באותיות CCH שהן של קוצ'ין). כאשר הקיסר חנה בשאלון, קיבלה החותמת את הצורה – Camp de C.Ch (Quartier Imperial – QI Chalons) וצבעה הפך אדום.

במחנה שע"י Toulon (1862) היה המספר 3382 טבוע בלזונג מעל לאותיות CP. למחנה Lannenezan נתנו האותיות CLZ ולמחנה CM – Montpellier. החל בשנת 1872 בוטלו משרדי הדאר הצבאיים במחנות ומאז ניתן השרות הפוסט-אלי ע"י הדאר האזרחי. כך היה למחנה d'Avord המספר 6329 ולמחנה du Ruchard – המספר 1824.

ב- בארמונות

גם בארמונות הקיסריים השתמשו בחותמות מסוגים שונים. ברובם מופיע הכוכב המנר קד באדום יחד עם חותמות – תאריך של הארמונות Fontainebleau, Biarritz, Compiegne. ארמון St. Cloud השתמש בלזונג PSC ובארמון Vichy – מקום נופש האהוב על נפוליאון, היתה בשימוש חותמת – תאריך – "Service de l'Empereur – Vichy", בנוסף ללזונג' 4189 באותיות קטנות – שתיהן באדום נשים נא לב, כי הכוכב האדום בלי סימן בתוכו, שנעשה לחותמת הקבועה של החצר, דומה בצורתו לחלוטין לכוכב הנהוג בדאר הראשי בפריז בצורת מגן דוד.

c. בפרק ב/2 a הצבענו על חריגים במשרדי הדאר בפריז שלא השתמשו בכוכב הנקודות, כשאר המשרדים, כגון תחנות הרכבת בה וכן פרברים שסופחו אל פריז והמשיכו להשתמש בלחונג'.

אולם שני מקרים יוצא דופן. מסיבות בלתי מוסברות שני משרדי דאר עירוניים החתימו מדי פעם בפעם בלחונג' בעל מספרים גדולים. משרדים אלה: Germain

- (מקודם היה סימנו F) השתמש במספר 20 והשני - Rue de Clery (סימנו מקודם DS2) - במספר 24. אולם הואיל והמספרים האלה הוקצו למקומות אחרים, דרוש לכן, בכדי לאמת את מוצאם הפריזי של בולים אלה - שילוח בחותמת תאריך.

קיצו של הלחונג'

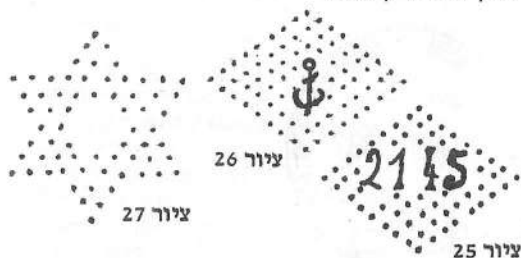
במרץ 1876 מגיע הלחונג' לסוף דרך שמו. שו.

באותו חודש פרסם ירחון הדאר Bulletin des Postes הודעה, כי בהנהלת הדאר הובעה הדעה שיש ביכולתה של חותמת - תאריך בל-כד לשרת ביעילות את מטרתה - להחתיים כר-אוי את כל פריטי הדאר.

ההצעה, נאמר בהודעה, נבחנה בהשתתפות פקידיים בכירים. הרוב הביע דעתו בחיוב, בציינו כי יהיה זה שינוי לטובה, מאחר ויחסוך זמן בטפולו בדאר וכן יערוב יותר נגד "נסיונות לרמות ולחזור ולהשתמש בבולים, לאחר שכבר השתמשו בהם".

מעניין שאחרי מחצית היובל של שנים, דאגה זו עדיין מכרסמת ואיננה נותנת מנוח! פרושה המעשי של ההודעה הנ"ל היא, כי הגיע לקיצו השמוש בלחונג' לכל צורותיו בצרפת ובמושבותיה. בעת ובעונה אחת נפסק גם השמוש בכוכב המנוקד בפריז.

עד כה הזכרנו את הכוכב רק דרך אגב, נדון בו בפרק הבא.

תערוכות. האחת היא בתערוכת פריז משנת 1867 בת האותיות (Exposition Universelle) EU באותיות קטנות והשניה - בתערוכה שהתקיימה ב-1872 בפריז ובליון. החר תמת בפריז נשאה את האותיות P.EX (ציור 24) ואילו בליון - F 2145 (ציור 25).

ה - דאר ימי

ציור 24

חותמת הלחונג' שבתוכה טבוע סימן העוגן (ציור 26) היתה מתוכננת תחילה כחותמת קולוניאלית. למעשה השתמשו בה באניות צרפתיות, כאשר משלוח הדאר. לא עבר את משרד הדאר, אלא נמסר להעברת בחוף. חותמת זו שהונהגה בשנת 1857 נמצאה טבועה על בולי צרפת שהופיעו בין 1853 ו-1876.

אחרי שנת 1876 קרו מקרים שבפריז החתימו בעוגן שכבר יצא מהשמוש חלק ממכתבי ברכה לשנה החדשה, בכדי להתגבר על הכמות העצומה של מכתבים כאלה. כפועל יוצא מכך יש למצוא בולים מסוג Paix et com-mence הנושאים חותמת זו. מובן שאין לסו-גם כבולי הדאר הימי, אולם ערכם הוא בהי-תם קוריוז פילטלי.

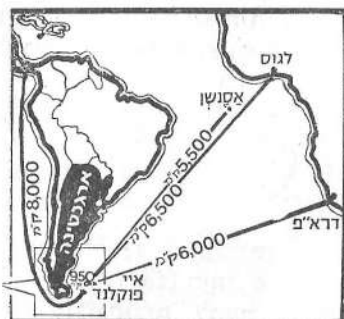
ו - תיבות דאר בתחנות רכבת

מכתבים שעשו דרכם מתבות הדאר שע"י תחנות הרכבת הוחתמו בלחונג' בעל המספר של המקום ובצרוף האותיות (Boite Gare) BG - כזכור, החותמות בתחנות הרכבת בפריז נשאו כקידומת את האותיות PG (Paris Gare) ראה הסיפא בפרק ב/2 a.

ז - בודדים וחריגים

a. בפריז היה קיים משרד מיוחד עבור מכתבים שלא נמסרו ליעדיהם ועם החזרתם הוחתמו בחותמת לחונג' בעלת אות R (Retour) כדי לבטל שאריות בולים שהוצאו מן המכירה (מדובר בבולים מן ההוצאה הראשונה), החתימו אותם בלחונג' שבמרכזו מרובע ריק ללא אות או מספר. לחונג' זה מכונה "הלר-ונג' העוור". (ציור 27)

על פוקלאנד וכוליה

למי שאינו יודע, נזכיר שבאיי פוקלאנד מנפיקה בריטניה כולל דואר החל מ-1868. כמה מן הבולים הראשונים הם נדירים מאוד היום. (הבול מס' 6 משנת 1899 עולה היום כמה אלפי דולאר).

עד כה הופיעו באיי פוקלאנד כמה מאות בולים, כולם הונפקו בהשראת הדואר הבריטי, רובם עם דיוקניהם של בני משפחת המלוכה, אם כי יש כמה בולים משנות השלר שים של המאה הזאת ללא דיוקנאות. בבולי פוקלאנד הראשונים מופיעה המלכה ויקטור ריה, אחר־כך המלך אדוארד, ה-7 ג'ורג' ה-6 ועתה מלכה אליזבת השנייה. יצויין שמרבית הבולים מתארים נופים ודיוקנאות המלכים מהווים תמונת רקע, סימלית בלבד.

כידוע, נתגלו איי פוקלאנד ב-1592 ע"י החוקר הבריטי ג'ון דיביס אבל המושבה הראשונה באיים (מזרח פוקלאנד) נוסדה בידי הצרפתי דה-בוגנביל; ב-1765 יישב צבא בריטי את מערב האיים ואילו את האיזור המזרחי קנו הספרדים מידי הצרפתים. ב-1774 ויתרה ספרד מרצונה הטוב על שליטה באיים. ב-1829 נוסדה מושבה חדשה באיים בידי לואיס ורנה בשם האיזורי הנהר לה-פל-טה, אך בשנים 1832 - 1833 הדיחו הבריטים את הארגנטינאים מן האיזור והשתלטו על האיים מחדש.

אותה הגברת - בטרטוריות שונות.

אדמיראלים לחיזוק המוראל

בצי הבריטי המצוי במרחבי הים של פוקלאנד, יש כמצופה מוראל גבוה, במיוחד לאור ההצלחה בקרבות הראשונים, אף-על-פי-כן יש הרואים בסידרת הבולים החדשה שתצ'לומיה פורסמו עתה בסידרה שעשויה לערוד את מוראל הבריטים, לפחות בעורף. הדואר הבריטי הודיע על הנפקת 5 בולים חדשים שיופיעו ב-16 ביוני ונושאים "מסורת ימית", חמשת הבולים מתארים ספינות בריטיות שעשו היסטוריה לצד דיוקנאות אישיים הקשורים במאורעות הימיים השונים.

הבול הראשון בסידרה הוקדש להנרי השמיני והספינה "מרי רוז" (0.15 פ); אחריו בול עם דיוקן האדמיראל בלייק והספינה בשם "טריומף" (19.5 פ). הבול השלישי הוקדש ללורד נלסון ואניתו "ויקטורי" (24 פ). שני בולים נוספים הוקדשו ללורד פישר והספינה דרידנוט (26 פ). איש הצי ויסקונט נינגהאם מופיע בבול עם האניה "הרספייט" בכל בול מופיע כמובן, גם דיוקן המלכה אליזבת השנייה. משום מה המעיט הדואר הבריטי בפרטים על רקע בולים אלה, אך הם בוודאי יספקו מאוחר יותר. נמסר שעל גבי מעטפות היום הראשון, תודפס כתובת בנוסח: "מורשה ימית".

מכתב רישמי שהגיע מאיי פוקלאנד בראשית אפריל נשא את החותמת: הרפר בליקה הארגנטינאית - איי מלויז; ו- כן - הדגל הארגנטינאי (בתמונה).

פרפראות

הס מלהזכיר...

בהיסטוריה הבולאית של חצי האי האיברי, ידוע הסיפור של נפילת הממשלה בספרד משום שהדואר הנפיק שם בול דואר עם תמונת "מאיה הערומה". גויה, הצייר, ניסה לשווא לשכנע את הציבור ש"מאיה" הלבושה מגרה דווקא יותר... הוא צייר כידוע ציור שני של מאיה, אך הפעם עטפה במין מלמלה והיא, לדעתו גירתה יותר מזו הערר מה, שהופיעה בבול שהביא להפלת הממשלה. עתה אנו עדים לשערוריה זוטא בקצה האחר של חצי האי, בפורטוגל. הדואר שם הנפיק לא מזמן בול-דואר במסגרת סידרה קבועה מן המניין של בולים עם כלי עבודה. באחד הבולים מופיע סדן, פטיש, מגל וחרב, אך מיקומם של הכלים הללו ובמיוחד הקומי פוזיציה של המגל והפטיש יצרו רושם שכאי לו המדובר בסמל הידוע של ברית-המועצות וזאת, כמובן, הס מלהזכיר בפורטוגל... אחרי ויכוח וביקורת, הוחלט לגנוז את הבול ובמקומו הודפס בול אחר, וזה בכל אך במקום המגל בבול המקורי, צוייר מגל מעט קצר מקודמו ובדרך זו אין הוא מזכיר עוד את הסמל הקומוניסטי הידוע לשימצה בפורטר גל.

ברם, אליה וקוץ בה. כאשר הוחלט על הנפקת הבול החדש והפסקת הפצתו של הבול המקורי, לא הובטח שאכן בכל בתי הדואר בפורטוגל ייגנזו הבול הראשון ואכן נמצא שבכמה בתי-דואר קטנים לא ידעו על ההחלטה והמשיכו למכור כמות ניכרת מן הבול הראשון. הדואר הפורטוגזי עמד בפני מצב לא נעים שכן מה שנראה בעיניו פסול בכל זאת יצא לאור ונמכר לרבים ואף יצר תופעה מבוקשת בלי שהתכוונו לכך. שוב נועצו שם והפעם החליטו להתיר שוב את הפצתו של הבול המקורי לבל ייהפך ל"מיוחד" ובמקביל מפיצים גם את הבול השני.

כך שבמחזור יש עתה שני בולים כמעט זהים.

אירופה 82

בולי מדינות אירופה בנושא "אירופה המאוחדת" לשנת 1982 יוקדשו השנה לאירר עם היסטוריים עולמיים.

באי ג'רסי שבאיי התעלה, יופיעו ארבע בולים המתארים את אחד האירועים החשובים ביותר בתולדות האי - הוצרותו של האי. הכוונה לעליית פני-המים בתקופת הקרח וניתוקה של ג'רסי מיבשת אירופה והפיכתה לאי. ארבעת הבולים מתארים את המאורע מזוויות ראייה שונות.

בקפריסין יופיעו שני בולי "אירופה" המתארים את שיחרור האי עלידי האימפריטור ניספליוס סוקאס ה-11 בשנת 965 לספירה, והבאתו לחיק הנצרות של הפררקונסול הרומי סרג'יוס פאולוס בשנת 45 לספירה. בשוודיה יופיעו שני בולים לכבוד "אירר פה" ושניהם הוקדשו לממציא המדחום הידוע, הנקרא על שמו - אנדרה צלסיוס.

באוסטריה יופיע בול אירופי אחד המרא את רכבת הסוסים הראשונה בקו לינץ - פריישטאט - בודואיס.

בפינלנד - בולים באוטומטים

בי באפריל הונכסו לשימוש בפינלנד שלוש תוויות-בולים לשימוש בשרות עצמי באוטומטים. התוויות שונות מבולי דואר בצורתן. הן הודפסו בשלושה ערכים לשימוש בדי-פוסט, גלויות ודואר בפנים הארץ. קדמו לתוויות אלה, תוויות דומות בגרמניה המערבית.

Postal Agency opened in Israel army base, Tali

On the 25th May 1982 a Postal Agency was opened in the new army base of Tali which replaces the bases evacuated in Sinai. The obliterator allocated to the Agency reads "Mizpe Ramon 3".

The new overland postal service between Israel and Egypt

On the 6th April a direct overland postal service was opened between Israel and Egypt, supplementing the air mail service already in operation. The service is a weekly one for the time being. The mail is picked up from the Central Sorting Office in Tel Aviv by a representative of "Eged" and carried by "Eged" bus to Cairo where it is handed over to the sorting office there. There is not a large volume of mail carried at the moment — an average of 1-2 sacks per week. The air mail service is operated on a daily basis and carries an average of one 4-5 kg. sack per trip.

Commemorative postmarks

- 6 April 1982 Inauguration of surface mail by land Israel-Egypt, Jerusalem
- 20 April 1982 Holocaust Day, Kibbutz Lohamey Ha-Geta'ot
- 4 May 1982 22nd District Conference of Rotary, Israel, Tel Aviv — Yaffo
- 9 May 1982 9th National Conference of the Engineers' Association Tel Aviv — Yaffo
- 10 May 1982 GADNA Day 1982, Hevel Megiddo
- 16 May 1982 14th National Conference of the National Labour Federation in Eretz-Israel, Akko

חותמות צפון סיני - בעזה

כידוע נסגרו כל יחידות הדואר בסיני עם חזרת חצי האי סיני לידי המצרים. בתקופה האחרונה פעלו, כמובן, רק נקודות הדואר ובתי הדואר באזור אופירה ובצפון סיני. זה האחרון השתייך מבחינה מינהלית לקצין מטה דואר ברצועת עזה וצפון סיני. חותמת בנוסח זה מצוייה עדיין במטה הדואר ברצועת עזה ומפליא מאוד שטרם הוחלף הנוסח בה. בדיוק חודש אחרי החזרת סיני מצאנו דברי דואר מוחתמים בלשכת קצין מטה הדואר ברצועת עזה בחותמת הכוללת גם את המילים: "צפון סיני" מפליא ללא ספק...

קצין מטה דואר
ברצועת עזה וצפון סיני
فلسطين ركن البريد
قطاع غزة وشمال سيناء
26.5 1982

Further developments in the postal arrangements in the Administrated Territories

On the 5th May 1982 a new Mobile Post Office route was inaugurated to serve the new settlements in Samaria. "Doar Na Shomron" based on Kfar Sava serves 12 settlements including Allon More, Yaqir, Kedumim and Enav.

On the 18th May 1982 an additional Mobile Post Office route was opened on the Golan Heights — Tsafon Ha-Golan. It is based on Qatsrin and serves 13 new settlements including Keshet, Merom Ha-Golan, Newe Atib. At the same time, the existing MPO route Ramat Ha-Golan changed its name to MPO Derom Ha-Golan and new obliterator and registration labels were put into use. The existing Post Office at Merom Golan is expected to be closed down shortly.

Beer Sheva Stamp Exhibition 1982

The Beer Sheva Stamp Exhibition will be held during Succot (October) under the auspices of the Beer Sheva municipality, the Federation of Israeli Philatelic Societies, and the Philatelic Services of the Ministry of Communications. It will comprise some 300 frames and will be a forerunner to the 1985 exhibition which will be a National Exhibition with the participation of exhibitors from overseas.

The Post Office will be honouring the Beer Sheva Exhibition with a special souvenir sheet.

"PHILEXFRANCE 82"

The Israel Post Office will have a special postmark on June 11, in honour of the international stamp exhibition "PHILEXFRANCE 82" to be held in Paris 11 - 21 June 1982. A number of Israeli collectors will be exhibiting and the Philatelic Services will be represented in the official section.

"ESSEN 82"

The Israel Philatelic Services participated in "ESSEN 82" held in Germany on 30th April 1982 in Essen.

A special folder was prepared for distribution to VIP's.

In addition, a special office cachet of the Israel Philatelic Services was made available at the exhibition for philatelic purposes.

Mr. H. Loeb, a senior official of the Philatelic Services represented the Israel Ministry of Communication, at the Exhibition.

New edition of the Wallach catalogue of Israeli definitive stamps

Dr. Wallach has published a revised edition of his authoritative work on Israeli definitive stamps—the zodiac series; town emblems; landscapes; stand-by stamps and the sheqel stamps. It contains a mine of information covering all the varieties of paper, gum, and phosphor tagging and is an essential tool for those collectors who are interested in making a study of Israel's definitive stamps but cannot afford the luxury of the Doar Ivri series.

The author also includes a study of the Postcode markings employed by the Central Sorting Office in preparing the letters for mechanical sorting.

Israel's third increase in postal rates in 1982

The Israeli public scarcely had time to adjust to the increase in postal rates introduced on the 17th February this year which followed closely on the heels of the January 1 increase, when the Knesset approved a further increase of 20% with effect from February 12. Since the end of 1981 the cost of sending a letter has increased by no less than 60%.

The new rates are as follows:

Inland letter	— IS 1.40 (previously IS 1.20)
Air mail to Europe	— IS 6.70 (previously IS 5.60)
Air mail to the USA	— IS 9.80 (previously IS 8.20)
Airletter	— IS 6.00 (previously IS 5.00)

FORTHCOMING ISSUES

Three series of stamps are scheduled for the middle of August — "70 Years Hadassah"; "100 Years Rishon Leziyyon and Rosh Pinna"; Festival Stamps 5743 (1982).

Hadassah

The 70th anniversary of HADASSAH is being honoured by a IS 12.00 stamp designed by G. Sagi which symbolises the organization. It is printed by the firm of Lewin - Epstein. Hadassah was founded in 1882 by Henriette Szold and has to its credit not only the founding of the University Hospital on Mt. Scopus and the Medical Centre at Ein Karem complemented by a medical school and a dental school, but was also responsible for founding a number of educational institutions such as vocational schools and a vocational guidance institute. It is the largest women's voluntary organization in the United States of America and is active in Youth Aliya; supports the Jewish National Fund and runs Zionist-oriented programmes for its youth groups.

Rishon Leziyyon and Rosh Pinna

Rishon Leziyyon and Rosh Pinna which celebrate their centenaries this year are honoured by a IS 2.50 and IS 3.50 stamp respectively, designed by Zvi Rosenberg and printed by the Government Printers.

Rishon Leziyyon which takes its name from a verse in Isaiah "A harbinger unto Zion will I give: 'Behold, behold them,' and to Jerusalem a messenger of good tidings.", was founded in 1882 by a group of "Hovevei Zion" from Russia.

They came to a neglected, desolated area of sand dunes and by their determined efforts, converted it into green fields and vineyards. Baron Benjamin de Rothschild helped

them set up a wine industry and "Carmel" wines are to be found on the tables of Jews all over the world. To-day, Rishon has become important town, surrounded by new settlements and factories.

Rosh Pinna was founded on the site of the Arab village of Jauni in 1878 by a number of families in Safed. In 1882 they were joined by a group of Roumanian immigrants who called the place "Rosh Pinna" after the verse in the Psalms "The stone which the builders rejected, is became the headstone of the corner". The settlers successfully overcame all obstacles — from natural disasters to hostile neighbours — and turned the rocky waste into rich fields and vineyards. To-day, Rosh Pinna is the centre of a densely populated, flourishing Jewish area in the Upper Galilee.

Festival stamps

This year's Festival stamps are again on a biblical theme and illustrate four events in the life of Joshua. The stamps, in denominations of IS 1.50, IS 5.50, IS 7.50 and IS 9.50, were designed by M. Pereg and printed by the Government Printers.

לזכר נעדרים

כעיר ברלין נפטרה החורף לוטה בדריאן משוחרי הבולאות הישראלית שם. המנוחה עלתה לא"י בשנות ה-30 מגר: מניה, אך בשנות ה-50 חזרה עם בעלה לגר-מניה, מטעמי בריאות בעיקר. בעלה שהיה עו"ד ידוע בברלין טרם עליתו ארצה, חלה ונפטר בברלין.

המנוחה עמדה בראש חוג הבולאות הישראלית שפעל בברלין ע"י הקהילה היהודית. חוג זה קיים פעם בחודש את מפגשו בבית התרבות של הקהילה. יהודים וגם לא יהודים שוחרי הבולאות הישראלית בקרו במפגשים אלה, שתרמו רבות לקידום הבולאות הישראלית ברחבי גרמניה המערבית. מרת בדריאן היתה קשורה עם בולאים מכל העולם, שמצאו ענין מיוחד בנושא "ישראל ויהדות" (יודאיקה). יהא זכרה ברוך.

3 מדליות בקנדה

שלושה בני נוער מתוך הארבעה שהציגו אוספיהם בתערוכת הבולים העולמית של נוער בקנדה, צויינו במדליות. לרביעי הוענקה דיפלומה. לעמית הרשפלד הוענקה מדליית ארד מוכספת, לליאון רותם ולאון שץ - מדליות ארד. לחגי מטילתי - דיפלומה.

A. A. H. Springer, Cremerstr., 234, 3532 BM
Utrecht, Holland.

מדלית זהב לד"ר יצחק גרוסוירט

ד"ר יצחק (אוגן) גרוסוירט, חבר באגר דת בולאי ירושלים התכבד שוב במדלית זהב, בתערוכת חוץ.

בתערוכת "קויפקס 82" "QUIPEX" שהתקיימה בעיר קיוטו באקודור, הציג ד"ר גרוסוירט 4 מסגרות של בולי ארץ מוצאו, אקודור. התערוכה היתה לאומית ונערכה ב-16.22.4.82. השתתפותו של ד"ר גרוסוירט התאפשרה ע"י חברותו באגודת הבולאים בעיר קיוטו.

ד"ר גרוסוירט עלה ארצה מאקודור, וברשותו אחד האוספים הנדירים של ארץ דרום אמריקאית זו.

המדליה נתקבלה באיחור, ביחד עם האוסף, במקורה זו מדליה מתערוכה אחרת, שהתקיימה בשנת 1972, ורק בחריטה הוסיפו עליה את המילים "82 QUIPEX" מבלי להוסיף את שם מקבלה. (!?)

ידידיו באגודת ירושלים מאחלים לד"ר גרוסוירט הצלחה גם בתערוכות אחרות, ואולי מוצלחות יותר מבחינת האירגון.

מ. סונדק

מבקש אינפורמציה על נושא "צופים" לצורך מחקר: דוגמאות של בולי "צופית" שלא הודו פסו, חותמות רישומיות ו/ או פרטיות שהופיעו על הנושא וכ'.

EXCHANGE WANTED

Monsieur Roger Turcotte
312, rue Camille
CHARLEMAGNE, QUEBEC
CANADA, J5Z 2N5

D. MULDER
Troelstralaan 9
7391 LK Twello
HOLLAND

Karl Fleig
Kriesbachstrasse 32
CH-8600 DÜBENDORF
SWITZERLAND

OSCAR E. MAGNANEGO
Magallanes 1549 "A"
2000 Rosario, Santa Fe,
ARGENTINA

MARCELO KORXIN
Melincue 2537 (1417)
Buenos Aires
ARGENTINA

G. G. van BENNEKOM
10 Mingerslaan
Blankenberghe,
BELGIUM

GERALD van BENNEKOM
15 H Dienskestraat
Amsterdam west slotermeer
NETHERLANDS

Fred. Hendriklaan 146
1814 nc Alkmaar
HOLLAND

ODDY RUNTUWENE
P.O. Box 123
Manado, Sulawesi Utara
INDONESIA

401 / 2222 / 2

התאחדות פילאטי ישראל
הספרייה

התאחדות אגודות הבולאים בישראל
FEDERATION DES SOCIETES
PHILATELIQUES ISRAELIENNES
BOITE POSTALE 2896 ת.ד.
TEL AVIV 1L - 61026 תל אביב
ISRAEL - ישראל

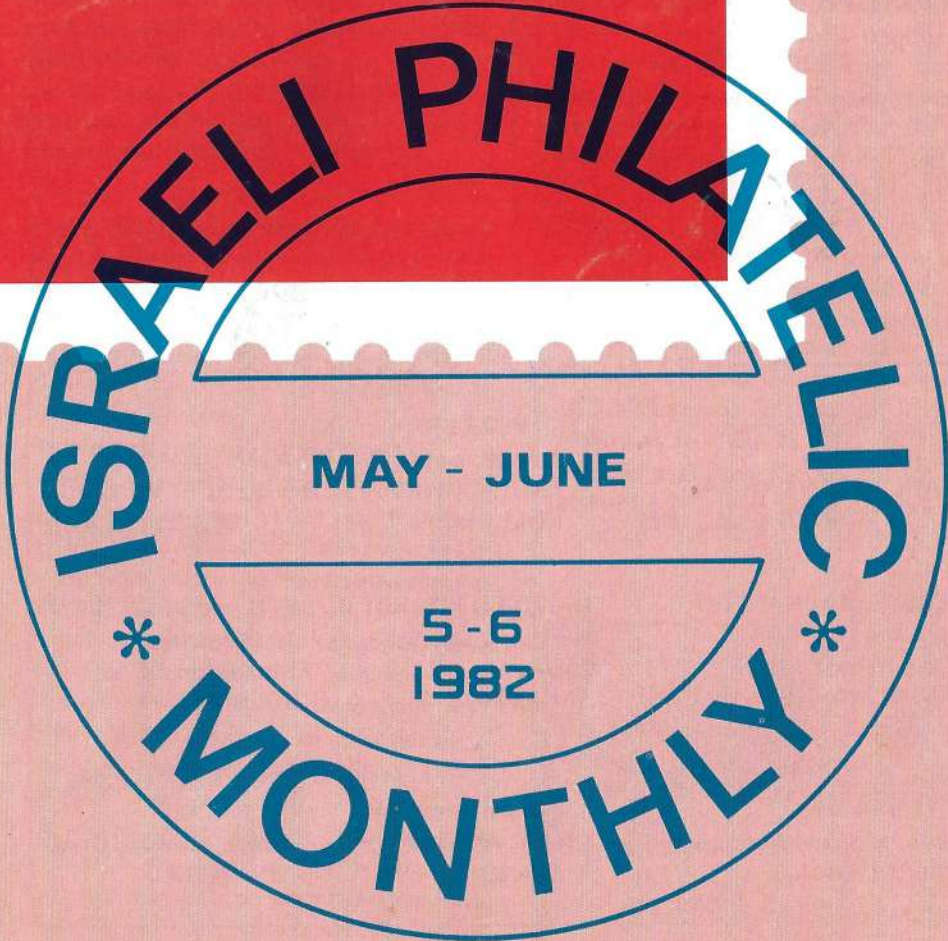

PHILEXFRANCE
CNIT PARIS - LA DEFENSE
FRANCE

"להראות ב'ישראל 85'
ON SE REVERRA EN 'ISRAEL 85'"

מעטפת ברכה ל'פילקספרנס'

הירחון הישראלי לבולאות